

4 Ιουνίου 2023

Η προσφορά του θυμιάματος

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Το θυμίαμα στη λατρεία του Θεού εχρησιμοποιείτο και από τους Εβραίους και από τους ειδωλολάτρες. Ήταν δείγμα αναγνώρισης της υπερέχουσας αξίας του Θεού, ήταν σύμβολο υποταγής και αφοσίωσης. Στην Παλαιά Διαθήκη έχουμε την περιγραφή του και το μείγμα από το οποίο άπετελείτο. Συγκεκριμένα, στο Εξόδου 30,34-38 ο Θεός δίδει εντολή να αποτελείται το θυμίαμα από 4 συστατικά στοιχεία, από στακτή, όνυχα, χαλβάνη και λίβανο. Γι' αυτό και οι έννοιες «θυμίαμα» (η μοσχοθυμίαμα) και «λιβάνι» δεν ταυτίζονται. Το λιβάνι είναι ένα από τα στοιχεία από τα οποία απαρτίζεται το θυμίαμα. Στα χρόνια του Κυρίου το εβραϊκό θυμίαμα άπετελείτο από 13 άρωματώδη στοιχεία. όπως μαρτυρεί ο Ίώσηπος. Η Σκηνή του Μαρτυρίου περιείχεν, εκτός των άλλων, και το «χρυσούν θυμιατήριον», μέσα στο οποίον έκαιαν κάρβουνα και ο Ιερέας πετούσε αρκετό θυμίαμα και έπειτα γονάτιζε

και προσευχόταν στον Θεό. Στο ναό του Σολομώντος υπήρχε το θυσιαστήριο του θυμιάματος, στο οποίο εθυμιάζε κάθε ημέρα ένας Ιερέυς. Ο Ιερέυς δε, που του έπεφτε ο κλήρος να θυμιάσει, θεωρείτο ότι αξιωνόταν μεγάλης τιμής από τον Θεό. Τούτο συνέβη και με τον Ζαχαρία, πατέρα του τιμίου Προδρόμου, που κατά την ώρα του θυμιάματος δέχθηκε από τον Αγγελο την πληροφορία ότι θα γεννήσει σ' αυτή την προχωρημένη ηλικία και με τη γυναίκα του στείρα τον Βαπτιστή. Η ώρα του θυμιάματος στους Εβραίους ήταν συγκλονιστική για τους συμβολισμούς της. Και οι ειδωλολάτρες χρησιμοποιούσαν θυμίαμα στη λατρεία τους, όπως οι αρχαίοι Έλληνες, οι Αιγύπτιοι, οι Φοίνικες, οι Άσσύριοι, οι Βαβυλώνιοι κλπ. Σας υπενθυμίζω τις περιπτώσεις αγίων χριστιανών μαρτύρων που, επειδή δεν έδέχθησαν να ρίψουν θυμίαμα εμπρός στα είδωλα, έθυσιάστησαν οι ίδιοι, θυμίαμα προσεφέρετο και προς τον Ρωμαίο Αυτοκράτορα, που έλατρευέτο ως Θεός. Το ίδιο συνέβαινε και για άλλους επιφανείς ανθρώπους που είχαν δοξασθή από τους ανθρώπους. Κατά τον ιστορικό Θεοδώρητο, ο Ιουλιανός Παραβάτης άξιωνε να του καίνε θυμίαμα.

-Συμβολισμοί

Η χριστιανική θρησκεία παρέλαβε από τους Εβραίους το θυμίαμα και το καθιέρωσε και στη δική της λατρεία. Του προσέδωσε δε πνευματικούς συμβολισμούς, που αξίζει να θυμηθούμε. 1. Το θυμίαμα εν πρώτοις συμβολίζει την προσευχή, που ανεβαίνει προς τον θρόνον του Θεού, «Κατευθυνθήτω η προσευχή μου ως θυμίαμα ενώπιόν Σου...». Είναι η ορμή της ψυχής προς τα άνω. Και ταυτόχρονα συμβολίζει και την ζέουσαν επιθυμία μας να γίνει η προσευχή μας δεκτή «εις όσμήν ευωδιάς πνευματικής». Γράφει ο ιερός Χρυσόστομος «ώσπερ το θυμίαμα και καθ'εαυτό καλόν και ευώδες, τότε δε μάλιστα έπιδείκνυται την ευωδιάν, όταν όμιλήση τω πυρί. Ούτω δε και η ευχή καλή μεν καθ' έαυτήν, καλλίων δε και ευωδεστέρα γίνεται, όταν μετά και ζεύουσης ψυχής αναφέρηται, Όταν θνμιατήριον η ψυχή γένηται και πυρ ανάπτη σφοδρόν». Γι' αυτό και πρέπει να διδάσκουμε το λαό ότι, όταν προσεύχεται, καλόν είναι να καίει θυμίαμα στο στίτι.

2. Συμβολίζει ακόμη τις γλώσσες πυρός της Αγίας Πεντηκοστής, όταν ο Κύριος εξαπέστειλε στους Μαθητές Του το Παναγίόν Του Πνεύμα «εν ειδει πύρινων γλωσσών». Στην ευχή που λέγει ο ιερέυς, όταν ευλογεί το θυμίαμα στην Πρόθεση, αναφέρει «θυμίαμα Σοι προσφέρομεν Χρίστε ο Θεός εις όσμήν ευωδιάς πνευματικής, ο προσδεξάμενος εις το ύπερουράνιον Σου θυσιαστήριον, άντικατά-πεμψον ήμίν την χάριν τον Παναγίου Σου Πνεύματος». Με το θυμίαμα δηλ. ζητούμε από τον Κύριο να μας στείλει την άγιοπνευματικήν Του χάρη. Γι αυτό και οι πιστοί, όταν τους θυμιάζει ο Ιερέυς, κλίνουν ελαφρώς την κεφαλή σε δείγμα άποδοχής της χάριτος αυτής. Ο άγιος Συμεών Θεσσαλονίκης ερμηνεύει ως εξής την σημασίαν του θυμιάματος: «Δηλοί την άπ' ουρανού χάριν και δωρεάν έκχυθείσαν τω κοσμώ

δια Ίησού Χρίστου και εύωδιαν του Πνεύματος και πάλιν εις τον ούρανόν δι' αυτόν άναχθεΐσαν».

3. Το ευώδες θυμιάμα συμβολίζει εξ άλλου και τον αίνον, που απευθύνεται προς τον Θεό. Η καύση του θυμιάματος σημαίνει τη λατρεία και τον εξιλασμό. Το δε ευχάριστο συναίσθημα, που δημιουργείται από το άρωμα του θυμιάματος σε όλο το χώρο του Ι.Ναού, σημαίνει την πλήρωση της καρδιάς μας από τη θεία εύαρέστηση, που είναι ο καρπός της αγάπης μας προς τον Θεό. Στην

περίπτωση αυτή κάθε πιστός μετατρέπεται σε «ευωδία Χρίστου».

4. Το δε θυμιατήριον, όπου καίγονται τα κάρβουνα και τοποθετείται το θυμιάμα, συμβολίζει την κοιλίαν της Θεοτόκου, η οποία δέχθηκε στα σπλάγχνα της σωματικώς την Θεότητα, που είναι «πυρ καταναλίσκον», χωρίς να ύποστή φθορά ν η αλλοίωση. Κατά τον “Άγιο Γερμανό, Πατριάρχη Κων/λεως «Ο θυμιατήρ υποδεικνύει την ανθρωπότητα του Χρίστου, το πυρ την θεότητα και ο ευώδης

καπνός μηνύει την ευωδιά του Άγιου Πνεύματος προπορευόμενων».

Και άλλου: «Η γαστήρ του θυμιατηρίου νοηθεί αν ήμίν η ηγιασμένη μήτρα της Θεοτόκου φέρουσα τον θείον άνθρακα Χριστόν, εν ω κατοικεί παν το πλήρωμα της θεότητος σωματικώς. Διο και την όσμήν της ευωδιάς αναδίδωσιν ευωδιάζον τα σύμπαντα». Με άπλά λόγια και ο άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός περιγράφει αυτόν τον συμβολισμόν, λέγοντας: «Το θυμιατό σημαίνει την Δέσποινα, την Θεοτόκο.”Όπως τα κάρβουνα είναι μέσα στο θυμιατό και δεν καίεται, έτσι και η Δέσποινα η Θεοτόκος έδέχθηκε τον Χριστόν και δεν έκάηκε, αλλά μάλιστα έφωτίσθηκε».

Λειτουργική Χρήση

1. Η Εκκλησία μας εισήγαγε το θυμιάμα με νέους συμβολισμούς στη θεία λατρεία από την αρχή. Κατά τον 3ο Αποστολικό Κανόνα μόνο θυμιάμα και έλαιο είναι επιτρεπτά στο “Άγιον Θυσιαστήριον. Ο δε Ίουστινιανός έδώρησε στην Αγία Σοφία 36 χρυσά θυμιατήρια με πολύτιμους λίθους, κατά δε μαρτυρίαν του Κωνσταντίνου Πορφυρογεννήτου οι βασιλείς στο Βυζάντιο εισερχόμενοι στην εκκλησία προσέφεραν θυμιάμα στα ειδικά θυμιατήρια, τα καλούμενα «κα-πνιστά». Το θυμιατόν, κατά ταϋτα, ως ένα ιερό σκεύος αφιερωμένο στη λατρεία του Θε-ου, πρέπει να είναι καθαρό και όχι μαυρι-σμένο από τον καπνό, να είναι από καλό με-ταλλο και όχι ευτελής και να συμμορφώνε-ται ως προς το σχήμα προς την λειτουργική παράδοση της Εκκλησίας μας. Το «κατζίον» είναι ειδικής χρήσεως θυμιατόν, που χρησι-μοποιείται στις Αγρυπνίες και στις κατα-νυκτικές Ακολουθίες της Μεγ. Τεσσαρακο-στης και της Μεγ. Εβδομάδος. Το δε χρη-σιμοποιούμενο θυμιάμα πρέπει να είναι άρωματώδες, ως εκείνο που παράγεται στο “Άγιον “Όρος

και στις άλλες μονές μας.

περιοδικό "Εφημεριος"

Πηγή: proskynitis.blogspot.gr